

Rapport

Panel

**Europese
Verkiezingen**

JUNI 2024

**JONGE
KLIMAAT-
BEWEGING**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Introductie	3
1. Circulaire Economie	4
1.1 True pricing in EU-beleid	4
1.2 Europa afhankelijk door China's grondstoffen	5
2. Mobiliteit	6
2.1 Thuisbezorging verbieden, afhaalpunten norm	6
2.2 Meer hogesnelheidstreinen of nachttreinen	7
2.3 Duurzame internationale treinreizen bevorderen	8
3. Landbouw/Natuur/Voesel	9
3.1 EU-subsidies rechtvaardigen strengere landbouwregels.	9
3.2 EU stimuleert duurzame voedselkeuzes kostenbewust	10
3.3 EU moet natuurgebieden uitbreiden	11
4. Gegevens Panelleden	12

Deze inhoudsopgave is interactief

Introductie

Van 6 tot en met 9 juni 2024 zijn de Europese verkiezingen. Tijdens deze verkiezingen worden de leden van het Europees Parlement gekozen, die uiteindelijk beslissen over de Europese wetgeving. Ook dragen de stemmen bij aan de verkiezing van de leden van de Europese Commissie, zij zullen beslissingen nemen die bepalend zijn voor ons dagelijks leven.

Ondanks de grote impact zijn de Europese verkiezingen bij veel mensen geen hot topic, bij de laatste verkiezingen in 2019 was de opkomst van stemmers in Nederland 41,8%. De Jonge Klimaatbeweging wil een bredere bewustwording creëren over het thema Europese Verkiezingen en heeft om die reden een vragenlijst gemaakt voor de panelleden. De vragenlijst is opgedeeld in 2 delen: een deel met algemene vragen en een deel met toegepaste vragen rondom drie subthema's die op dit moment binnen de EU actueel zijn. Dit zijn: circulaire economie, mobiliteit en landbouw/voedsel/natuur.

De vragenlijst is door **115 panelleden** ingevuld.

Algemene vragen

De meeste panelleden waren voor het invullen van het panel al op de hoogte van de aankomende Europese verkiezingen (86.8%). Zelfs een nog groter percentage (94.6%) is van plan om te gaan stemmen.

De grootste reden om te stemmen is het uitvoeren van je stemrecht, de meeste panelleden benutten dit altijd.

Voor de meeste panelleden is de aanpak van de klimaatcrisis het belangrijkste thema (97.4%). Ook de energietransitie en het landbouwbeleid scoren hoog (70.4% en (58.3%). Thema's die het laagst scoren zijn werkgelegenheid en het behoud van de nationale cultuur (7.8% en 6.1%).

1. Circulaire economie

Stelling 1

De EU moet (meer) beleid gaan maken om de maatschappelijke en milieu-impact van producten in de uiteindelijke consumentenprijs mee te rekenen (true pricing).

Eens **88.6%**

Neutraal 7.9%

Oneens 3.5%

Veel panelleden zijn het er over eens dat true pricing een positieve bijdrage zal leveren aan een gezondere marktconcurrentie. Op deze manier krijgen ook duurzame bedrijven een eerlijkere kans om zich staande te houden tussen alle grote gevestigde bedrijven.

Toch zijn er ondanks de grote groep voorstanders veel twijfels over de uitwerkingen. Zo vragen veel panelleden zich af of het wel eerlijk is om deze verandering in beprijzing bij de consumenten te leggen (producten kunnen initieel duurder worden) in plaats van bij de producenten. De kans is namelijk groot dat vooral mensen met lage inkomens hiervan de dupe zullen zijn.

Stelling 2

China domineert de internationale grondstoffenmarkt (bijv. doordat China heel veel producten fabriceert). Dit maakt Europa erg afhankelijk van China, terwijl we zelf al veel grondstoffen tot onze beschikking hebben. Door ons afval te verscheppen naar landen buiten de EU raken we een belangrijk deel van deze grondstoffen “kwijt”. Ook maakt dit ons meer afhankelijk van andere landen. Echter, (in grondstoffen) handelende landen zijn geen vechtende landen. Wat vind je hierin het belangrijkste?

Grondstoffen recyclen & onafhankelijkheid van andere landen

84.2%

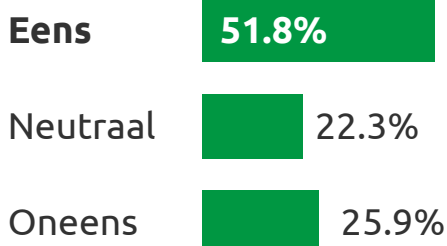
Goede handelsrelaties behouden

15.8%

2. Mobiliteit

Stelling 1

Thuisbezorging van pakketten moet verboden worden en afhaalpunten moeten de norm worden.

Veel panelleden zijn het in principe eens met deze stelling, maar vinden een verbod te rigoureuus. Op die manier is het niet meer inclusief voor iedereen en zorgt het voor grote belemmeringen voor bijvoorbeeld mensen die slecht ter been zijn. Het brengen van pakketten naar een bezorgpunt als norm maken wordt door de panelleden nog veel breder gestuurd. Wel wordt door sommigen de kanttekening gemaakt dat het aantal pakketten dat bezorgd wordt eigenlijk een symptoom is van onze huidige consumptiemaatschappij. Sommige panelleden suggereren als oplossing een verbod op het gratis retourneren van pakketten.

Stelling 2

Om te zorgen dat meer mensen de trein pakken in plaats van vliegen binnen Europa, kan er worden geïnvesteerd in meer hogesnelheidstreinen óf meer nachttreinen. Zou je bijvoorbeeld tijdens je vakantie naar Wenen liever 14 uur in een nachttrein willen waarin je een bed hebt om te slapen en 's ochtends aankomt, of in een hogesnelheidstrein waarin je er in 8 uur bent?

Het viel op dat de meeste panelleden het belangrijk vinden dat beide opties aangeboden worden, mede om zo meer alternatieven te bieden naast het vliegen.

VEELGENOEMDE REDENEN OM MET DE HOGESNELHEIDSTREIN TE GAAN:

- Kortere reistijd
- Mogelijkheid om van het uitzicht te genieten
- (Meestal) goedkoper

VEELGENOEMDE REDENEN OM MET DE NACHTTREIN TE GAAN:

- Energiezuiniger
- Vergt minder bouw van nieuwe infrastructuur (aanleg spoor)

Stelling 3

Wat moet er volgens jou gebeuren om internationale reizen binnen Europa te verduurzamen?

De panelleden hebben hier veel verschillende antwoorden op gegeven. Toch zijn er twee antwoorden die steeds terugkwamen, namelijk dat 1) het reizen met het openbaar vervoer goedkoper moet zijn ten opzichte van het reizen met auto of vliegtuig, en dat 2) er veel meer geïnvesteerd moet worden in de treinnetwerken en aansluitingen.

Een manier om dit te bewerkstelligen zou onder andere een betere samenwerking tussen verschillende landen zijn. Voor internationale reizen is het nu namelijk vaak nog nodig om verschillende tickets te kopen bij verschillende maatschappijen en zijn de aansluitingen van treinen niet ideaal. Wanneer dit door meer samenwerkingen opgelost zou worden, zullen de treinreizen veel korter en gemakkelijker worden en daardoor direct een stuk aantrekkelijker!

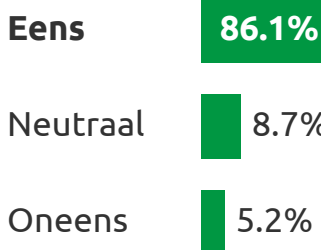
Sommige panelleden gaan een stap verder en zeggen dat korte vluchten verboden zouden moeten worden.

Een oplossing voor de hoge prijzen zou onder andere een verschuiving van de huidige subsidiestromen zijn. Nu worden er nog veel subsidies verleend aan vliegmaatschappijen; deze zouden moeten worden afgeschaft en het geld dat op die manier vrijkomt moet naar de spoorwegmaatschappijen gaan.

3. Landbouw/Natuur/ Voedsel

Stelling 1

Een groot deel van de EU-subsidies gaat naar de landbouw, namelijk ongeveer 58 miljard euro. Dat is bijna een kwart van het totale EU budget. Onder het mom van 'wie betaalt, bepaalt' betekent dit dus dat het gelegitimeerd is als EU om strengere duurzaamheidswet- en regelgeving voor deze sector te maken.

Onder de panelleden geeft deze stelling een grote meerderheid. Wel benadrukken veel van de panelleden dat strengere regelgeving altijd gepaard moet gaan met eerlijk beleid waar ook de boeren goed in meegenomen moeten worden. Een goede langetermijnvisie over de landbouwsector is hierbij belangrijk, iets wat volgens veel panelleden op dit moment nog ontbreekt.

De stelling 'wie betaalt, bepaalt' wordt daarom door een aantal panelleden in twijfel getrokken. De stelling suggereert dat beslissingen dan zonder overleg genomen mogen worden door bijvoorbeeld subsidieverleners, maar dat mag niet het geval zijn.

Stelling 2

De EU moet meer doen om duurzame voedselkeuzes te stimuleren, ook als dit betekent dat producten met een grote klimaatimpact (zoals vlees en zuivel) duurder worden.

Eens **94.8%**

Neutraal 3.5%

Oneens 1.7%

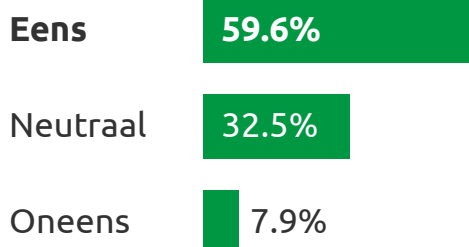
Weer een grote meerderheid die het eens is met deze stelling. Wel worden hier ook een aantal kanttekeningen bij gemaakt, zoals:

- Maak hierbij duurzame alternatieven ook goedkoper door daar subsidies aan te verstrekken
- Zorg ervoor dat er ook aan de productiekant wat verandert en niet weer alleen de consument de dupe is
- Deze maatregel moet dan ingezet worden met het true cost pricing principe'
- Invoeren van een vleestax

Stelling 3

De EU moet de hoeveelheid beschermde natuurgebieden uitbreiden, ook al gaat dit ten koste van ruimte die gebruikt kan worden voor bijvoorbeeld landbouw of woningbouw.

Over deze stelling zijn de panelleden minder zeker. Veel van de panelleden zeggen dat natuurbehoud zeker essentieel is, maar dat dat niet noodzakelijk alleen beschermde natuurgebieden hoeft te zijn. Een betere samenwerking met stad en natuur bijvoorbeeld zou in sommige gevallen veel efficiënter zijn. Er zou dus beter gekeken moeten worden naar waarom we een stuk natuur zouden willen uitbreiden of vergroten, in plaats van 'meer natuur om meer natuur'. Een slimme aanpak van het landbouwbeleid waarin meer natuur geïntegreerd wordt, is een voorbeeld van het herzien van de ruimte die er al is in plaats van nieuwe ruimte creëren.

Bij deze stelling melden ook een aantal panelleden dat ze hier niet genoeg kennis van hebben om deze afweging te kunnen maken.

4. Gegevens Panelleden

De leeftijd van de panelleden varieerde tussen de 16 en 33 jaar.

HET HOOGST BEHAALDE OPLEIDINGSNIVEAU:

DE SOORT OMGEVING WAAR DE PANELLEDEN WONEN:

**JONGE
KLIMAAT-
BEWEGING**

**RAPPORT PANEL
EUROPESE VERKIEZINGEN**